

Fördumningen

En av mina absoluta favoritforskare, psykiatern Bruce G. Charlton skrev tillsammans med den mycket kontroversielle och rasiststämplade antropologen Edward Dutton för några år sedan boken *The Genius Famine* med undertiteln *Why we need geniuses, Why they're dying out, Why we must rescue them* (Newcastle University 2016). Resonemanget har i en text som ligger ute på nätet sammanfattats av den amerikanske journalisten Lance Welton (pseudonym).

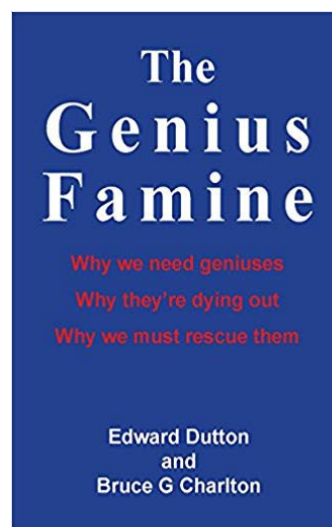
<https://vdare.com/articles/the-genius-famine-the-death-of-religion-will-lead-to-the-death-of-genius-and-the-death-of-civilization>

Lance Welton är lika stenhårt utdömd som Edward Dutton. På RationalWiki kallas han för rasist, sexist, kvinnohatare, islamofob, homofob, klimatförnekare och konspirationsteoretiker. Eftersom jag själv har blivit utsatt för denna typ av attacker (om än inte av samma dignitet) blir jag inte avskräckt utan på mig får det motsatt effekt. Härligt med tänkare och skribenter som utmanar PK-vansinnet, som inte låter sig tystas av brunkletare. De kan krypa tillbaka under sina stenar (fritt efter Annie Lööf på Twitter).

Bruce C. Charlton har klarat sig bättre, även om också han fått känna på hård motvind. Åren 2003 – 10 var han redaktör för tidskriften *Medical Hypotheses*. Den lades ner med argumentet att där publicerades artiklar som "could potentially be damaging to global public health". Men Bruce Charlton har också fått stöd. 2012 publicerade 198 forskare från hela världen ett upprop som försvarade honom.

När jag under tidigt sextiotal, efter en rätt stökig och ojämn skolgång, började läsa på Stockholms universitet, tyckte jag omedelbart att jag hade hittat rätt. Det var en studie- och arbetsmiljö som passade mig. Min fil.kand. tog jag på tre terminer, samtidigt som jag arbetade i det närmaste full tid, först som assistent åt en pensionerad etnologiprofessor (Sigurd Erixon) och efter hans död med att skriva klart sista delen av Skultuna bruks historia. Medan många av mina studiekamrater antingen levde ett utsvävande studentliv, grävde ner sig i politisk extremism eller lade grunden för en byråkratisk karriär, så var exkursioner in i en helt ny kunskapsvärld mumma för mig. De föreläsare jag gillade bäst var de som "tänkte högt". Ibland gick det naturligtvis mindre bra, men det var en stil jag anammade. Så när jag själv blev universitetslärare, tog jag efter dessa förebilder. Avsiktligt nämner jag inga namn, därför att jag vill lyfta fram en universitetsmiljö som ännu erbjöd en professionell hemvist för denna typ av forskare och föreläsare. Jag var på inget sätt ensam om att föreläsa på det sättet, men vi var en minoritet.

Som jag minns det uppskattade studenter och doktorander mina föreläsningar. Däremot gnisslade det i relationerna med universitetsbyråkratin och en del kollegor. Jag var inte tillräckligt "lydig" och heller inte självklart lojal med mina kollegor, men eftersom jag var

högpresterande så lyckades jag ändå hålla mig kvar och hitta finansiering till mina olika projekt.

När det några år efter millennieskiftet var dags för mig att avsluta min föga imponerande akademiska karriär minns jag att studenterna inte längre uppskattade mina föreläsningar på samma sätt som tidigare. De klagade på min fria stil, tyckte inte de fick tillräckliga tydliga anvisningar om vad de skulle lära sig inför skrivningar. Jag var inte så naiv att jag svarade att jag försökte lära dem tänka, inte att klara tentamina, men det var så det var. Också på andra sätt blev jag varse att min akademiska karriär var över, men det lämnar jag därhän.

Det jag vill lyfta fram var att svenska högskolor höll på att byta grundparadigm. De var inte längre den självklara platsen för udda tänkare, de som med en lite pretentiös formulering "sökte sanningen". Fram till ungefär 1950 så var detta huvudspåret inom universitetsvärlden. Akademiker förväntades inte, som i dag, att regelbundet publicera sig i föga lästa vetenskapliga skrifter, för att få forskningsanslag. Deras huvuduppgift var just att lära ut hur det går till att tänka, i förhoppningen att det skulle leda till framodlandet av ett och annat geni. Här spelade religionen faktiskt en positiv roll, eftersom den tjänade som bas för universiteten. Deras rötter gick tillbaka till medeltidens lärda munkar, som hade som uppgift att bättre förstå människan, i betydelsen Guds skapelse. Att publicera sig var inte så viktigt. Det finns det som är mer angeläget än pengar, som Guds oändliga visdom.

Före den industriella revolutionen fungerade vad som i ett brutalt darwinistiskt språk kan kallas för det naturliga urvalet. Bortåt 50 procent av barnen dog innan de var vuxna, men detta skedde i första hand bland samhällets mindre bemedlade. De rika och mer framgångsrika skaffade flera barn än de fattiga, i medvetande om att långt ifrån alla nådde vuxen ålder. Fler av deras barn överlevde än barn med fattiga föräldrar. Konsekvensen blev att de med bäst gener överlevde och muterande gener klarade sig inte lika ofta som de gör i dag. Intelligensen höjdes – ungefär 80 procent av intelligensen är lagrad i generna. Människan utvecklade sin intelligens så att den industriella revolutionen blev möjlig och startade därmed inte bara de ojämförligt största och snabbaste framstegen i människans historia utan också, paradoxalt nog, fördumningsprocessen.

Med den industriella revolutionen och alla medicinska och hygieniska framsteg så överlevde många fler. En av konsekvenserna är att den genetiska förbättringen avstannade. Dessutom, i synnerhet med välfärdssamhället och kvinnornas plats i yrkeslivet blev det befolkningens "nedre halva" som skaffade fler barn. De rika prioriterade sina yrkesutbildningar och skaffade färre barn.

Precis som tänkandet under medeltiden svarade mot en religiös "sammällsanda", svarar vår tids universitet mot ett av materialism genomsyrat medvetande. Majoriteten av vår tids framgångsrika medborgare består av ointellektuella och religiöst likgiltiga människor som ser som sin huvuduppgift att bli rika, att tjäna så mycket pengar som möjligt. Om de alls läser på universitet så gör de inte det för att lära sig tänka utan för att erövra akademiska titlar som öppnar dörrar inom byråkrati och näringsliv.

Med sekulariseringen och välståndet blir livet inte längre en existens "på liv och död". I en förgången värld där folk kämpade, både med att överleva och med att förstå vad livet handlar om, kunde geniet inte bara tolereras utan också dyrkas. Men således inte längre, geniet är en person som ställer till besvär, som ifrågasätter samhällets dogmer.

Under 1960-talet var den process redan påbörjad, som byråkratiserade universiteten. Jag var en liten fisk i ett slags miljö som ännu härbärgerade betydligt större fiskar av samma slag – dem som vi med rätta kallar för genier. Ett av de absolut mest välkända är Alan Turing, som lade grunden för datorvetenskapen. Det har skrivits ett antal böcker om honom, liksom åtminstone gjorts en väldigt bra film, "The imitation game".

Turing hade alla de karakteristika som brukar utmärka genier. Han hade just inga vänner, var mycket skygg, saknade social kompetens och hanterades rätt illa av sina kollegor. Att han var dem skyhögt överlägsen som matematiker och logiker gjorde honom inte precis populärare. Jag ska inte dra hans levnadshistoria, den är välkänd och lättåtkomlig, utan bara peka ut att han trots allt fick verka i en akademisk miljö. Det är inte alls säkert att han skulle beredas en plats i dag, när universitet och högskolor runt om i västvärlden är rena drivbänkarna för politisk korrekthet, vilket betyder att den som inte respekterar dogmerna mobbas ut. Längst har det gått i USA, det land som svenskarna mest beundrar, men svenska högskolor ligger inte så långt efter.

Andra drag som utmärker genier är att de ofta är rätt ointresserade av världslig framgång i form av makt och pengar. Det som hamnar i första rummet är de problem som de försöker lösa. De bryter mot etablerade regler, går mot strömmen och provocerar därmed sina mer framgångsrika kollegor, dem som universiteten gärna lyfter fram som förebilder. Som Charlton och Dutton skriver, är detta dem totalt likgiltigt. För att formulera sig metaforiskt så är de ointresserade av att färdas på vägar som redan byggts. De är helt upptagna av att bygga nya vägar.

För att vår civilisation ska överleva och växa är detta slags personer helt nödvändiga. De står bakom de innovationer som leder till paradigmskiften. Det som bekymrar Charlton och Dutton är att de blir alltmer sällsynta. De frågar vad det är som händer. *Varför dör genierna ut?*

Kvinnoemancipationen accelererar fördumningsprocessen, menar Charlton och Dutton. De påstår att den genomsnittliga intelligensen under 1900-talet har sjunkit med hela 15 poäng (hundradegradig skala). Det innebär att det genetiska underlaget för att mänskligheten ska producera genier som Alan Turing efterhand blir allt mindre.

Så här långt i resonemanget är jag inte direkt överraskad. Alltsammans har jag läst tidigare på lite olika ställen. Helt nytt för mig är däremot resonemanget kring religionens nödvändighet, för att genierna inte ska dö ut. Även här är resonemanget i grunden darwinistiskt. Charlton och Dutton börjar med berättelsen om påfågeln stjärt, ett ofta anförnt skolexempel som säger att påfågeln imponerar på honorna med sin hopplöst stora och granna stjärt. Den darwinistiska logiken säger att honorna attraheras av hannar

som är kapabla att överleva trots sin stora stjärta. Vilka fantastiska gener de måste ha, som klarar av det!

På samma sätt är religionen ett onödigt snedsteg. Men genetiskt har religiösa människor ett försteg, eftersom religionen signalerar att du är en samarbetsperson, har självkontroll, går att lita på och har tillgång till ett stort nätverk av likasinnade och kapabla personer. Du är tillräckligt framgångsrik på samma sätt som påfågeln med sin stjärta, detta trots att du har den boja om foten som ett religiöst engagemang innebär. Religiösa människor tenderar också att ha större familjer, eftersom antalet barn inte är föräldrarnas val, utan "Guds vilja".

Religiösa människor är bra på att bygga upp samhällen där medborgarna litar på varandra, där kontinuitet och arbete sätts i första rummet. Och nu kommer den tanke som är ny för mig: Religiösa medborgare skapar samhällen som kan härbärgera besvärliga genier, utan att stöta ut dem och utan att dessa tjänar som destruktiva förebilder. Det blir aningen paradoxalt, eftersom genier sällan tror på Gud, i varje fall inte i den utsträckning som gör att de binder upp sitt tänkande.

Dagens akademiska rutiner, med sina peer reviews, betygssjakter, konferenser och publicerandet av svårlästa uppsatser som bara de närmast sörjande läser, bygger inte miljöer som gynnar framväxten av genier. Varken Francis Crick eller James Watson, de två genier som upptäckte strukturen hos DNA-molekylen skulle i dag få något stöd i den akademiska världen. Istället är det en akademisk typ som Charlton och Dutton kallar för "The head girl" som är idealtypen. På svenska skulle jag nog välja begreppet "duktig flicka". Påtagligt intelligent, socialt skicklig och noggrann men absolut inget geni. Det är det slags akademiker som klarar det akademiska spelet bäst och bli en mycket uppskattad kollega. Men det är som sagt ingen nydanande forskare.

Följer vi Charlton och Duttons resonemang blir konsekvensen att vårt samhälle och vår civilisation kommer att kollapsa, därför att intelligensen sjunker och vi frambringar allt färre genier. Framstegen stannar av och livet blir hårdare och mer brutalt, kanske också mer religiöst. För att stoppa denna utvecklingen behöver vi genier mer än någonsin. För att komma med en fungerande idé om hur den destruktiva utvecklingen ska stoppas, är genialitet nödvändigt. Vi måste känna igen genialitet för att kunna bejaka den och vi behöver intellektuella miljöer där genier kan verka, likt forna tiders universitet. Den mätbara intelligensen korrelerar med intellektet, det vill säga öppenhet för nya idéer och fascination av avancerade resonemang, något som bara innebär ett risktagande i politiskt korrekta miljöer.

Karl-Olov Arnstberg

<https://morklaggning.wordpress.com/2019/12/17/fordumningen/>

Alla texter är © på denna blogg. Det är tillåtet att sprida texterna under förutsättning att ni alltid länkar till källan här på bloggen.